

Аудиторський звіт
за результатами державного фінансового аудиту
діяльності Державного підприємства «Семенівське
лісове господарство»
за період з 01.01.2015 по 31.08.2018

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Семенівське лісове господарство» (далі – Підприємство, ДП «Семенівський лісгосп») за період з 01.01.2015 по 31.09.2018.

Аудиторське дослідження проведено на виконання п. 5.3.5.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби України на III квартал 2018 року, Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 року № 361 (зі змінами) [1].

Аудиторське дослідження проведено згідно з Програмою аудиту діяльності, затвердженою 05.10.2018 начальником Управління Північного офісу Держаудитслужби в Чернігівській області Білазерською І.С., примірник якої передано 09.10.2018 директору Підприємства Дудко О.В.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Підприємства, Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства та Державної аудиторської служби України.

Державним фінансовим аудитом охоплено контролем коштів в сумі 25819,00 тис. грн, фінансових ресурсів та майна вартістю 9530,00 тис. гривень.

Аудиторський звіт підготовлено фахівцями відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Чернігівській області:

- заступником начальника відділу Остапенко В.С.;
- головним державним аудитором Агієнком Р.П.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Вступ	
1.1 Інформація про об'єкт та обґрунтування причин проведення аудиту.....	4
2. Результати аудиторських процедур і висновки	
2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства	6
2.2 Результати аудиторських процедур.....	11
2.2.1 Залежність діяльності Підприємства від розпорядчих та нормативно-правових актів, якими безпосередньо регулюється діяльність Підприємства, призводить до зростання витрат та недоотримання доходів	11
2.2.2 Залежність діяльності Підприємства від внутрішньо-розпорядчих документів, щодо безоплатної передачі матеріальних цінностей, не забезпечують в повній мірі додаткових надходжень Підприємства	15
2.2.3 Залежність Підприємства від монопольної власності ПАТ «Українська залізниця» на перевезення лісової продукції залізничним транспортом, в частині не забезпечення залізничними вагонами повної потреби Підприємства, призводить до втрати доходів.	16
2.2.4 Недоліки щодо формування доходів Підприємства призвели до їх необґрунтованого зменшення.	17
2.2.5 Недоліки щодо формування та здійснення витрат призводять до їх необґрунтованого збільшення	22
2.2.6 Результати дослідження ефективності використання та збереження майна Підприємства	26
2.2.7 Недостатня організація внутрішнього контролю не дозволяє своєчасно та в повній мірі виявляти всі недоліки в діяльності Підприємства	30
3. Висновки	32
3.1 Зовнішні фактори	33
3.2 Внутрішні фактори	33
4. Рекомендації	34
<i>Додатки</i>	

1. ВСТУП

1.1 Інформація про об'єкт та обґрунтування причин проведення аудиту

Державне підприємство «Семенівське лісове господарство», засноване на державній власності, створене на підставі наказу Міністерства лісового господарства України від 31.10.1991 № 133 «Про організаційну структуру управління лісовим господарством України», належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України (далі - Агентство) координується Чернігівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства (далі - Управління).

Майно Підприємства є державною власністю і закріплене за ним на правах господарського відання.

Підприємство за період з 01.01.2015 по 01.08.2016 здійснювало свою діяльність на підставі Статуту, затвердженого наказом Державного комітету лісового господарства України від 15.08.2007 № 453 та за період з 01.08.2016 по теперішній час на підставі Статуту, затвердженого наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 01.08.2016 № 299 [2].

Підприємство є юридичною особою з дня його державної реєстрації, веде самостійний баланс, має розрахунковий, валютний та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням.

Майно Підприємства становлять основні засоби, оборотні активи та нематеріальні активи, вартість яких відображається у балансі.

Статутний капітал Підприємства у відповідності до Статуту складає 20431,0 тис. грн, що відповідає балансу форма № 1.

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження Підприємства	
Повне найменування	Державне підприємство «Семенівське лісове господарство»
Код за ЄДРПОУ	00993478
Керівник	Дудко Олександра Василівна
Організаційно-правова форма	Державне підприємство
Місцезнаходження	15400, Чернігівська обл., м. Семенівка, вул. Березова Роща, 40
Основні види діяльності за КВЕД – 2010	02.10 – лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві; 02.40 – надання допоміжних послуг у лісовому господарстві; 01.29 – вирощування інших багаторічних культур; 02.20 – лісозаготівлі; 16.10 – лісопильне та стругальне виробництво.

Підприємство створене з метою:

- ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів;

- охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству;

- одержання прибутку від комерційної діяльності.

Основними напрямками діяльності Підприємства, згідно зі Статутом є:

- відтворення та підвищення їх продуктивності лісових насаджень, посилення їх корисних властивостей, підвищення родючості ґрунтів, вживання інших заходів відповідно до законодавства;

- запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового і мисливського господарства, а також використання лісових ресурсів і мисливських тварин;

- дотримання правил і норм використання лісових ресурсів;

- ведення лісового господарства на основі матеріалів лісовпорядкування, здійснення використання лісових ресурсів способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних властивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для їх охорони, захисту та відтворення;

- забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу;

- ведення первинного обліку лісів;

- створення та збереження об'єктів постійної лісонасінневої бази і лісових розсадників, вирощування декоративного садивного матеріалу;

- збереження та посилення захисних властивостей лісів, лісові ділянки яких виконують захисні, природоохоронні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції, а також функції захисту навколишнього природного середовища та інженерних об'єктів від негативного впливу природних та антропогенних факторів;

- ведення мисливського господарства та контроль за дотриманням правил полювання;

- здійснення біотехнічних заходів, що спрямовані на підвищення продуктивності і поліпшення якості мисливських угідь та зростання чисельності мисливських тварин;

- проведення рубок з додержанням діючих настанов і правил;

- здійснення зовнішньо-економічної діяльності, співробітництво з міжнародними та іноземними організаціями і громадянами, відкриття валютних рахунків в установах банків;

- здійснення заходів щодо забезпечення споживачів деревиною, виробами з неї та іншою продукцією лісового та мисливського господарства, їх навантаження і транспортування;

- інші види діяльності, що випливають з мети та предмету діяльності і не заборонені чинним законодавством України.

Організаційна структура Підприємства складається із шести лісництв (Семенівського, Блешнянського, Костобобрівського, Орликівського,

Радомського, Машівського), автотранспортного цеху, нижнього складу, цеху переробки та апарату управління. [3]

Лісогосподарська діяльність Підприємства здійснюється на землях лісогосподарського призначення на площі 31438,6 га, а саме: Семенівське лісництво – 4262,7 га; Блешнянське лісництво – 6449,8га; Костобобрівське лісництво – 4415,1 га; Орликівське лісництво – 6335,4 га; Радомське лісництво – 5081,5 га; Машівське лісництво – 4894,1 га. Нелісові землі Підприємства становлять 370,0 га.

Середньооблікова кількість працівників Підприємства за період, що досліджується збільшилась та становила відповідно, в 2015 році – 286 осіб, в 2016 році – 286 особи, в 2017 році – 279 осіб, за I півріччя 2018 року – 284 осіб.

Юридична та фактична адреса: 15400, Чернігівська обл., м. Семенівка, вул. Березова Роща, 40.

Посадовими особами Підприємства, яким було надано право розпоряджатися рахунками та підписувати розрахункові документи у періоді, що підлягав аудиту, були:

- з правом першого підпису:
  - директор Підприємства Дудко О.В. весь період, що досліджується та по теперішній час (наказ № 627-к від 31.10.2014).
- з правом другого підпису:
  - головний бухгалтер Мирошник А.О. весь період, що досліджується та по теперішній час (наказ № 56-к від 31.10.2016 та № 68-к від 29.12.2014 в.о. головного бухгалтера).

Підприємство за результатами діяльності за досліджені завершені роки фактично отримало чистого прибутку на загальну суму 17196,0 тис. грн (2015 рік – 5664,0 тис. грн, 2016 рік – 4411,0 тис. грн, 2017 рік – 4746,0 тис. грн, I півріччя 2018 року – 2375,0 тис. грн).

Отже, обґрунтування проведення аудиту діяльності Підприємства є зниження ефективності господарської діяльності, що може свідчити про зменшення чистого прибутку.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР

2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства

Фінансові плани Підприємства на 2015-2018 роки затверджені Державним агентством лісових ресурсів України (далі – Держлісагенство), а саме:

на 2015 рік фінансовий план затверджено 08.07.2014 головою Держлісагенства Черняковим В.В., який був направлений на затвердження в Держлісагенство листом від 30.05.2014 № 507;

на 2016 рік фінансовий план затверджено 12.06.2015 головою Держлісагенства Ковальчук О.П., який було направлено на затвердження в Держлісагенство листом від 27.05.2015 № 516;

на 2017 рік фінансовий план затверджено 29.08.2016 т.в.о. голови Держлісагенства Юшкевичем Х.В., який було направлено на затвердження в Держлісагенство листом від 27.05.2016 № 528;

на 2018 рік фінансовий план затверджено 15.06.2017, заступником голови Держлісагенства Бондарем В.Н., який було направлено на затвердження в Держлісагенство листом від 11.05.2017 № 547.

на 2019 рік фінансовий план затверджено 07.06.2018, заступником голови Держлісагенства Бондарем В.Н., який було направлено на затвердження в Держлісагенство листом від 07.06.2018 № 530.

За 2015-2017 роки та за 6 місяців 2018 року заплановані показники сукупних доходів виконані на 132,84 %, 124,52 %, 127,48 % та 125,88 % відповідно. В 2015-2017 роках та за I півріччя 2018 року показники сукупних витрат виконані на 127,15 %, 126,25 %, 129,09 % та 126,82 % відповідно. [4,5]

Результатом фінансово-господарської діяльності в 2015-2017 роках та 6 місяців 2018 року Підприємства був прибуток (в 2015 році – 5664,0 тис. грн, в 2016 році – 4411,0 тис. грн, в 2017 році – 4746,0 тис. грн та за 6 місяців 2018 року – 2375,0 тис. грн). [4,5]

Структура активів Підприємства складається з *необоротних та оборотних активів*. [6,7]

Так, питома вага необоротних активів в структурі активів Підприємства в 2015 році становить 54,27 %, в 2016 році – 46,4 %, в 2017 році – 43,18 % та за 6 місяців 2018 року – 43,96 %. Загалом вартість необоротних активів в 2015 році становила 13262,0 тис. грн, з яких основні засоби - 13085,0 тис. грн (98,67 %), нематеріальні активи - 177,0 тис. грн (1,33 %). В 2016 році вартість необоротних активів становила 12498,0 тис. грн, з яких основні засоби - 12329,0 тис. грн (98,65 %), нематеріальні активи - 169,0 тис. грн (1,35 %). У 2017 році обсяг необоротних активів становив 14290,0 тис. грн, з яких основні засоби - 14129,0 тис. грн (98,87 %), нематеріальні активи - 161,0 тис. грн (1,13 %). За I півріччя 2018 року обсяг необоротних активів становив 13470,0 тис. грн, з яких основні засоби - 13259,0 тис. грн (98,43 %), незавершені капітальні інвестиції -53,0 тис. грн (0,39 %), довгострокові біологічні активи - 95 тис. грн (0,71%), нематеріальні активи - 158,0 тис. грн (1,17 %). (Таблиця №1).

Питома вага оборотних активів в структурі активів Підприємства в 2015 році становить 45,73 %, в 2016 році – 53,6 %, в 2017 році – 56,82 % та за 6 місяців 2018 року – 56,04 %.

Виробничі запаси впродовж 2015 – 2017 років та I півріччя 2018 року поступово збільшувались з 2853,0 тис. грн до 4148,0 тис. гривень.

Також простежується тенденція по збільшенню *залишків коштів на рахунках* від 3320,0 тис. грн станом на 01.01.2015 року до 12735,0 тис. грн

станом на 31.12.2017 та станом на кінець періоду залишок складав 10480,0 тис. гривень.

Інші оборотні активи на балансі Підприємства не обліковуються.

Поточні біологічні активи за 2015-2017 роки та 6 місяців 2018 року не змінились і становили 4,00 тис. гривень.

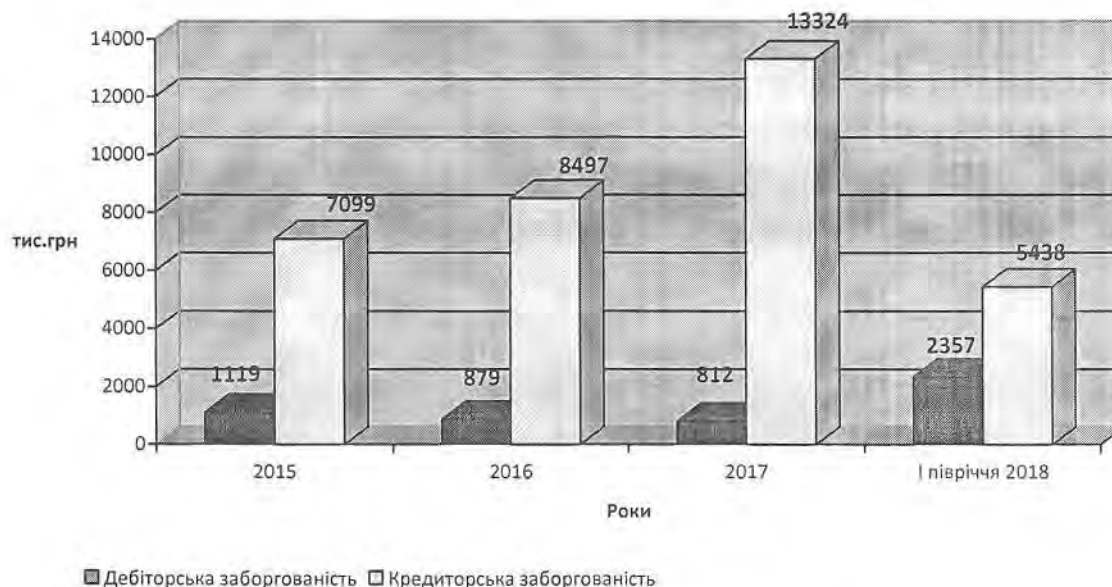
Витрати майбутніх періодів впродовж періоду, що досліджується на Підприємстві не обліковувались. (Таблиця №1).

Аналіз динаміки заборгованості засвідчив, що загальна сума *дебіторської заборгованості* за 2015-2017 роки зменшилась з 869,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 812,0 тис. грн (станом на 31.12.2017). Основна сума *дебіторської заборгованості* (за 2015 рік – 64,88 %, за 2016 рік – 45,51 %, за 2017 рік – 17,12 %) виникла за розрахунками за виданими авансами, з бюджетом та за продукцію, товари роботи та послуги надані Підприємством (за 2015 рік – 29,4 %, за 2016 рік – 35,15 %, за 2017 рік – 60,59 %).

За I півріччя 2018 року загальна суму *дебіторської заборгованості* становить 2537,0 тис. грн, основна сума заборгованості виникла за продукцію, товари роботи та послуги надані Підприємством 84,51 %. (Таблиця № 2).

Діаграма 1

Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей Підприємства за період з 01.01.2015 по 30.06.2018

Станом на 30.06.2018 дебіторська заборгованість за товари роботи та послуги складає 1992,0 тис. гривень. Основними дебіторами є: ТОВ «ОДЕК Україна» - 119,32 тис. грн, ТОВ «СВІС КРОНО» - 188,23 тис. грн, ТОВ ВКП «ДЕСНА» - 510,06 тис. грн, ТОВ «Лего-Трнс» - 144,0 тис. грн, Фірма «Ліго» - 144,4 тис. грн, ТОВ «ДВМ ЛІС» - 121,23 тис. грн, АТ «Слов'янські шпалери – КФТП» - 431,9 тис. гривень.

Слід зазначити, що помітна негативна тенденція у співвідношенні *дебіторської та кредиторської заборгованостей*, а саме: станом на 01.01.2015 кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги становила 188,0 тис. грн, а дебіторська заборгованість – 741,0 тис. грн або в 3,94 рази більша, станом на 01.01.2016 року кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги становила 268,0 тис. грн, а дебіторська заборгованість – 329,0 тис. грн або в 1,23 рази більша, станом на 01.01.2017 року кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги становила 76,0 тис. грн, а дебіторська заборгованість – 309,0 тис. грн або в 4,07 рази більша, станом на 01.01.2018 кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги становила 360,0 тис. грн, а дебіторська заборгованість – 492,0 тис. грн або в 1,37 рази більше та станом на 01.07.2018 року кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги становила 893,0 тис. грн, а дебіторська заборгованість – 1992,00 тис. грн або в 2,23 рази більше. (Таблиця №1).

Проведеним аналізом коефіцієнта зростання сукупного доходу Підприємства встановлено, що в 2015 році коефіцієнт становив 1,33, що свідчить про збільшення сукупного доходу Підприємства на 15803,0 тис. грн, в 2016 році коефіцієнт становив 1,23 сукупний дохід збільшився на 14529,0 тис. грн., в 2017 році коефіцієнт становив 1,07 сукупний дохід збільшився на 5688,0 тис. грн, за 6 місяців 2018 року коефіцієнт становив 1,09 та сукупний дохід збільшився на 3719,0 тис. грн в порівнянні з аналогічним періодом минулого року. (Таблиця №4,5)

Проаналізувавши коефіцієнти зростання операційних витрат з коефіцієнтами зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг) за досліджувані періоди встановлено, що витрати які пов'язані з виробничою діяльністю зростають нижчими темпами ніж доходи від продажу продукції (робіт, послуг), що свідчить про підвищення прибутковості основних видів продукції (робіт, послуг) Підприємства. (Таблиця №3,5)

Оцінку ефективності управління Підприємством та використання його активів, проведено відповідно до Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів від 14.02.2006 №170. [12]

За сукупністю коефіцієнтів, що характеризують прибутковість активів, фінансовий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємства, встановлено наступне:

коефіцієнт рентабельності активів (оптимальне значення > 0 , збільшення) показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність використання активів. Впродовж 2015-2017 років та за 6 місяців 2018 року становив відповідно 0,28, 0,17, 0,16, 0,07; що свідчить про незначне зниження темпів економічного зростання та розвитку підприємства;

коефіцієнт рентабельності власного капіталу (оптимальне значення > 0 , збільшення) показує частку чистого прибутку у власному капіталі та свідчить про наявну прибуткову діяльність підприємства та його інвестиційну привабливість. За період який досліджується коефіцієнт поступово зменшується та становить за 2015 рік – 0,38, 2016 рік – 0,25, 2017 рік – 0,25, та 6 місяців 2018 року – 0,12; що свідчить про незначне зменшення інвестиційної привабливості Підприємства;

коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу (оптимальне значення > 0 , збільшення) показує наявність можливостей підприємства до відтворення та розширення виробництва і характеризує прибутковість діяльності підприємства. За період, що досліджується становив за 2015 рік – 0,34, 2016 рік – 0,21, 2017 рік – 0,19 та 6 місяців 2018 року – 0,09;

коефіцієнт зносу основних засобів впродовж 2015-2017 років та 6 місяців 2018 року поступово зростає, та становив відповідно 0,48, 0,54, 0,54 та 0,58. Поряд з цим по коефіцієнту оновлення основних засобів простежується тенденція по зменшенню за період, що досліджується становив за 2015 рік – 0,22, за 2016 рік – 0,06, за 2017 рік – 0,13 та за I півріччя 2018 року – 0,02. Такі показники свідчать про відсутність значного оновлення основних засобів за період, що досліджується яке виникло внаслідок збільшення розміру частини чистого прибутку так як наслідок зменшення залишку чистого прибутку яке Підприємство направляє на оновлення основних засобів;

коефіцієнт оборотності активів за 2015, 2017 роки та I півріччя 2018 зменшувався становив відповідно 2,83, 2,6 та 1,3. Проте у 2016 році в порівнянні з 2015 роком збільшився до 2,84, що вказує на незначне збільшення швидкості обороту сукупного капіталу Підприємства;

коефіцієнт фінансової стійкості в періоді, що досліджується був в межах нормативного значення (Кф.с. > 1), та становив у 2015 році – 2,44, в 2016 році – 2,19, в 2017 році – 1,48 та за 6 місяців 2018 року – 2,03 і мав тенденцію до збільшення в I півріччі 2018 року. Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує співвідношення власних та позикових коштів. Перевищення власних коштів над позиковими вказує на те, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості і відносно незалежне від зовнішніх фінансових джерел;

коефіцієнт покриття (оптимальне значення > 1 , збільшення) становить за 2015 рік – 1,57, 2016 рік – 1,7, 2017 рік – 1,41 та I півріччя 2018 року – 1,68. Значення коефіцієнта покриття у межах 1-1,5 свідчить про те, що Підприємство своєчасно ліквідує борги;

коефіцієнт абсолютної ліквідності (значення в межах від 0,2 до 0,35) за 2015 рік – 0,87, 2016 рік – 1,1, 2017 рік – 0,96 та I півріччя 2018 року – 1,03. Даний коефіцієнт показує, що Підприємство має достатній рівень абсолютної ліквідності та свідчить про можливість в повному обсязі погасити свої поточні платежі грошовими коштами негайно;

коефіцієнт заборгованості (значення в межах 0,5-0,7) становив в у 2015 році – 0,41, у 2016 році – 0,46, у 2017 році – 0,67 та за 6 місяців 2018 – 0,5. З 2017 року Підприємство не залежне від залучених коштів; (Таблиця № 6, 9);

коефіцієнт зростання доходності активів в 2015 та 2017 роках був менше нормативного значення (Кд.а.>1). Проте, проведеним аналізом за 2016 рік та за I півріччя 2018 роках встановлено, що коефіцієнт зріс і становив 1,11 та 1,18 відповідно, що вказує на зростання частки сукупного доходу в одній гривні вартості активів Підприємства (Таблиця № 11).

Проведеним аналізом ефективності управління підприємством за фінансовими коефіцієнтами за період 2015-2017 роки та за I півріччя 2018 року встановлено, що Підприємство отримувало прибуток з незначною тенденцією на зменшення. Оцінка ефективності діяльності має задовільний рівень при загальному оціночному балі за 2015 рік «плюс сім», за 2016-2017 роки «плюс п'ять», за I півріччя 2018 року «плюс один». (Таблиці № 7, 8).

Проведеним аналізом ефективності управління Підприємством за ступенем виконанням фінансового плану 2015-2017 роках встановлено, що оціночний бал склав «плюс чотири», «нуль», «плюс два» відповідно, що свідчить про задовільний рівень ефективності управління підприємством в звітних роках. (Таблиця № 9).

Таким чином, у результаті проведеного аналізу оцінки ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та ступенем виконання фінансового плану за досліджений період встановлено, що загальна оцінка ефективності управління Підприємства в 2015, 2017 роках мала високий рівень, а загальний оціночний бал складав «плюс одинадцять» та «плюс сім» відповідно, в 2016 році мала середній рівень, а загальний оціночний бал складав «плюс п'ять». (Таблиця № 10)

2.2 Результати аудиторських процедур

2.2.1 Залежність діяльності Підприємства від розпорядчих та нормативно-правових актів, якими безпосередньо регулюється діяльність Підприємства, призводить до зростання витрат та недоотримання доходів.

Одним із зовнішніх факторів, є проведений додатковий аукціон, який вплинув на фінансовий стан Підприємства, а саме недоотримання ймовірних доходів від купівлі-продажу необробленої деревини.

В періоді, що досліджується Підприємство (далі-Продавець) уклало договори купівлі-продажу необробленої деревини за результатами аукціонів з продажу необробленої деревини з учасниками аукціонів (далі-Покупець).

В пункті 1.2 відповідних договорів зазначено, що на підставі пункту 1.3 Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини, затвердженого наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42 «Щодо вдосконалення механізмів продажу

необробленої деревини» (далі - Наказ № 42) [13] (зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.02.2007 за №164/13341) Продавець продає, а Покупець купує товар для власної переробки.

Отже, при купівлі-продажу необробленої деревини Підприємство керувалось Наказом № 42 і в пункті 1.3 якого зазначено, що аукціони з продажу необробленої деревини проводяться 1 раз у квартал на базі товарних бірж, розташованих в обласних центрах і створених відповідно до Закону України "Про товарну біржу" та Господарського кодексу України. Участь у торгах можуть брати суб'єкти господарської діяльності, котрі займаються переробкою деревини.

Проведеним аналізом виконання договорів укладених за результатами аукціону з продажу необробленої деревини заготівлі першого кварталу 2018 року (аукціон проведено Аграрною біржею 01 грудня 2017 року та зареєстрованого за № 262/29-11-2017) встановлено що, з 18-ма юридичними особами укладено договори на продаж лісопродукції (пиловник сосна) загальним обсягом 8 188 куб. м, з яких фактично реалізовано 5100 куб м (63 %). Варто зазначити, що ціна на окремі лоти під час проведення аукціону збільшилась від початкової більше ніж на 30 %, та як наслідок 5-ма юридичними особами з 18-ти не придбано жодного метра кубічного лісопродукції.

Відповідно до п. 1.5 Наказу № 42 не реалізована на товарних біржах необроблена деревина реалізується підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні, тобто 01 грудня 2018 року.

Згідно отриманої телефонограми від Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства 08.02.2018 о 9:18 Підприємству повідомлено, що 9 лютого 2018 року на базі Чернігівської ОАПТБ буде проведений додатковий аукціон з продажу деревини заготівлі 1 кварталу поточного року. Також в ході проведення аудиту направлено лист до Управління, про надання інформації щодо ініціаторів та підстав проведення 09.02.2018 додаткового аукціону. Згідно отриманої відповіді повідомлено, що до повноважень Управління не віднесено питання, щодо ініціювання проведення додаткового аукціону з продажу необробленої деревини. Також зазначено, що у зв'язку з невибранням покупцями викуплених обсягів необробленої деревини на основному аукціоні та збільшенням залишків на складах Підприємством було прийнято рішення на проведення додаткового аукціону. Листи в Додатку 1 до аудиторського звіту.

Як пояснила директор Підприємства Дудко О.В., що в зв'язку із виробничою необхідністю було проведено засідання, на якому проаналізовано стан реалізації лісопродукції і прийнято рішення про проведення додаткового аукціону з продажу ресурсів необробленої деревини 1 кварталу 2018 року. Запит та пояснення в Додатку 2 до аудиторського звіту.

Отже в зв'язку з вищезазначеним та враховуючи низьку реалізацію необробленої деревини згідно договору від 15.01.2018 № 9-15.01/18 укладеного Підприємством з Чернігівською обласною товарною агропромисловою біржею прийнято участь в аукціоні 09.02.2018 з продажу першого кварталу 2018 року. За результатами відповідного аукціону з 15-ма фізичними та юридичними особами Підприємством укладено договори на купівлю-продаж необробленої деревини (пиловник сосновий, техсировина) загальним обсягом 3220 куб. м, з яких фактично реалізовано 2281 м3 (70,83 %). 4-ма юридичними особами з 15-ти не придбано жодного метра кубічного лісопродукції. Ціна на одиницю продукції в залежності від діаметру і сортності по всім лотам була ідентичною та порівнюючи з попереднім аукціоном 01 грудня 2017 значно нижчою.

Проведення аукціону Чернігівською обласною товарною агропромисловою біржею 09.02.2018, що визвано зовнішнім фактором (за результатами аукціону із продажу 1 кварталу 2018 року проведеного 01 грудня 2017 учасниками ціни значно підняті в порівнянні з початковими але придбання необробленої деревини здійснено не в повному обсязі), суперечить п. 1.3. Наказу № 42, де зазначено, що аукціони з продажу необробленої деревини проводяться 1 раз у квартал на базі товарних бірж, так як є другим аукціоном на продаж першого кварталу 2018 року.

Згідно товарно-транспортних накладних необроблена деревина за договорами укладеними за результатами аукціону проведеного 09.02.2018 проводилась згідно цін визначених умовами даних договорів, що є нижчими від цін що склались на аукціоні 01 грудня 2018 року.

Отже, внаслідок вищезазначеного, при дотриманні п. 1.3 та п. 1.5 Наказу № 42 та відсутності зовнішнього фактору, що створений штучно учасниками аукціону, Підприємство могло б реалізувати необроблену деревину (пиловник сосновий) ТОВ ВКП "ДЕСНА", ТОВ "Астра", ТОВ "Ванеса" та іншим покупцям по прямих договорах за цінами не нижчими від тих, що склались на аукціоні 01 грудня 2017 року, та дало б змогу отримати додаткових доходів розрахунково в сумі 1074,42 тис. грн, в т.ч. ПДВ 179,07 тис. гривень. Розрахунок в Додатку 3 до аудиторського звіту.

Детальною перевіркою реалізації лісоматеріалів ТОВ «ВАНЕСА» встановлено, що в періоді, що досліджується Підприємством реалізовано товариству 25295,1 куб. м., на загальну суму 31999,76 тис. гривень. Вартість реалізованої продукції відповідає вартості визначеної умовами договорів та планово – розрахунковим цінам затверджених Підприємством. Детальна інформація в розрізі видів та сортів в Додатку 4 до аудиторського звіту.

Крім того, на думку аудиторської групи, Наказ № 42 давно втратив актуальність, а саме: нормативно-правові акти, на підставі яких було прийнятий Наказ № 42 є посилання на Положення про Державний комітет лісового господарства України, затвердженого Указом Президента України від 14.08.2000 № 969/2000 (далі - Наказ № 969), розділ IV Концепції реформування

та розвитку лісового господарства (далі Концепція), схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2006 року № 208-р (208-2006-р). Сама концепція потребує актуалізації, так як в цілому була розрахована на період дії до 2015 року, про що свідчать очікувані результати реалізації Концепції, зазначені в її VI розділі.[14,15]

Пунктом 4 розділу IV Концепції, на яку посиляється Наказ № 42, передбачено «запровадження порядку реалізації заготовленої деревини на конкурсних засадах через аукціони і торги для формування прозорого ринку деревини».

Водночас, Наказ № 969, на підставі якого розроблено Наказ № 42, втратив чинність на підставі Указу Президента № 458/2011 від 13.04.2011 «Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів України».[16]

Державне агентство лісових ресурсів України створене шляхом реорганізації Державного комітету лісового господарства України, на підставі абзацу 35 пункту 1 Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 09.12.2010 № 1085/2010, зі змінами.[17]

Чинним Положенням про Державне агентство лісових ресурсів України, яке затверджене Указом Президента України від 13.04.2011 року № 458/2011, серед повноважень Агентства не передбачено право на встановлення порядку та умов реалізації необробленої деревини, що унеможлиблює прийняття будь-якого іншого наказу з даного питання.[18]

Аналізом Наказу № 42 аудиторською групою зроблено висновок, що наказ визначав суму гарантійного внеску у розмірі п'яти відсотків від початкової вартості лота, що дозволяє потенційним покупцям безкарно та безмежно підвищувати вартість лота, а при невиконанні зазначених в договорах взятих зобов'язань не нести відповідальності.

Підвищення розміру гарантованого внеску та передбачення в договорах його не повернення в разі не придбання необробленої деревини зменшить кількість неконтрольованого штучного підвищення ціни за лот лісопродукції з подальшим не придбанням переможцями торгів.

Отже, відсутність в Наказі № 42 заходів щодо неконтрольованого підвищення учасниками торгів ціни на лісопродукцію та подальше не придбання переможцями торгів лісопродукції за договорами, укладених за результатами проведених загальних торгів із продажу ресурсів необробленої деревини (пиловника соснового, техсировини) та, як наслідок, реалізація лісопродукції за результатами додаткових торгів із продажу ресурсів необробленої деревини I кварталу 2018 року призвело до втрати можливості отримання Підприємством у I кварталі 2018 року додаткового доходу у сумі в сумі 1074,42 тис. грн, в т.ч. ПДВ 179,07 тис. гривень.

2.2.2 Залежність діяльності Підприємства від внутрішньо - розпорядчих документів, щодо безоплатної передачі матеріальних цінностей, що не забезпечують в повній мірі додаткових надходжень Підприємства

В ході проведення аудиту встановлено окремі випадки, що можуть свідчити про упущені Підприємством вигоди.

Відповідно до наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 13.09.2017 № 399 «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей», керуючись статті 11 частина 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V, зі змінами, Положенням про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482, зі змінами, [19, 20] Положенням про Державне агентство лісових ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 521 та листа – звернення державного підприємства «Збур'ївське лісомисливське господарство» (далі – ДП «Збур'ївське ЛМГ»), з балансу ДП «Семенівський лісгосп» на баланс ДП «Збур'ївське ЛМГ» було безоплатно передано лісопродукцію (пиломатеріали обрізні сосна 40x90x4000, 90x90x4000 сорт II-III в кількості 55,272 м³) вартістю 166,9 тис. гривень.

В подальшому ДП «Збур'ївське ЛМГ» відповідно договору від 04.10.2017 № 11, вищезазначену лісопродукцію реалізовано ТОВ «Торговий дім «Енерго – Інвест». Загальна сума договору складає 166,9 тис. гривень.

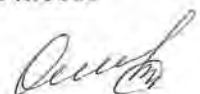
Як зазначено в пункті 2.1. договору, лісопродукція поставляється залізничним транспортом на умовах франко-склад ДП «Збур'ївське ЛМГ».

В той же час, ДП «Збур'ївське ЛМГ» листом від 19.10.2017 № 01-01/130 звертається до ДП «Семенівський лісгосп» з проханням відпустити та відвантажити лісопродукцію (пиломатеріали обрізні сосна 40x90x4000, 90x90x4000 сорт II-III в кількості 55,272 м³) ТОВ «Торговий дім «Енерго – Інвест», яка передана безкоштовно з балансу Підприємства на баланс ДП «Збур'ївське ЛМГ» у відповідності до Наказу Держлісагенства від 13.09.2017 № 399.[21]

Крім того, між ДП «Семенівський лісгосп» та ДП «Збур'ївське ЛМГ» було укладено договір про відповідальне зберігання від 09.10.2017 № б/н, відповідно до якого ДП «Семенівський лісгосп» приймає на зберігання пиломатеріали обрізні сосна 40x90x4000, 90x90x4000 сорт II-III в кількості 55,272 м³ вартістю 166,9 тис. грн, зберігання за цим договором є безоплатним.

Проведеним дослідженням встановлено, що ДП «Семенівський лісгосп», відповідно до залізничної накладної від 24.10.2017 вищезазначену лісопродукцію, відвантажено та відправлено ТОВ «Торговий дім «Енерго – Інвест», станція призначення Білгород-Дністровський.

Згідно п. 3.1 Статуту, Підприємство створене з метою одержання прибутку від комерційної діяльності.

Тобто, вищевказаний факт, щодо безоплатної передачі лісопродукції іншій юридичній особі на загальну суму 166,9 тис. грн, може свідчити про упуцнення Підприємством вигод на відповідну суму.

Крім того, слід зазначити, що згідно ч. 2 ст. 75 Господарського Кодексу України основним плановим документом державного комерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів. Фінансовим планом Підприємства на 2017 рік надання благодійної допомоги не передбачено, чим по своїй суті є вищеописана господарська операція.

Отже, виконання ДП «Семенівський лісгосп» вимог Наказу Держлісагенства від 13.09.2017 № 399 «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей», може свідчити про упуцнення в 2017 році Підприємством вигод на загальну суму 166,9 тис. гривень.

2.2.3 Залежність Підприємства від монопольної власності ПАТ «Українська залізниця» на перевезення лісової продукції залізничним транспортом, в частині не забезпечення залізничними вагонами повної потреби Підприємства, призводить до втрати доходів.

В періоді, що досліджується, Підприємство уклало договори з ПАТ «Українська залізниця» про організацію перевезень вантажів та проведення розрахунків за перевезення та надані залізничним транспортом України послуги, а саме:

- № 2564 від 19.03.2015;
- № 6 від 11.12.2017;
- № ЦТЛ/ПЗЗ/0476-2017 від 08.02.2018;
- № 07863/ПЗЗ-2018 від 08.02.2018.

На виконання умов укладених договорів Підприємство, щодакдно подавало заявки про кількість вагонів необхідних для перевезення лісової продукції в електронній системі АС Месплан. Але фактично Підприємство забезпечується залізничними вагонами в не достатній кількості. Так при потребі за 2015-2017 роки та 1 півріччя 2018 року в 1780 вагонах надано 1601 вагон, що становить 89,94 % від потреби.

Довідково: Реалізація Підприємством лісопродукції залізничним транспортом становила в 2015 році 56,4 %, 2016 – 50,8 %, в 2017 – 32,5 %, в 1 півріччі 2018 – 29,8 %, із неї реалізація техсировини залізничним транспортом становила в 2015 році 79 %, 2016 – 81 %, в 2017 – 77 %, в 1 півріччі 2018 - 73 %.

Внаслідок відсутності вагонів Підприємством втрачено можливість відвантажити покупцям 11207 куб. м лісопродукції, в т.ч. ділової деревини 1978 куб. м та дров'яної деревини 9229 куб. м.

Крім того, внаслідок не забезпечення вагонами Підприємством недовиконано заготівлю розрахункової лісосіки за період, що досліджується в

обсязі 17553 куб. м, за 2015 рік 3323 куб. м, за 2016 – 7629 куб. м, за 2017 – 890 куб. м та за 1 півріччя 2018 – 5711 куб. м.

Враховуючи вищезазначене недопоставлена залізничним транспортом Покупцям дров'яна продукція (дрова технологічні), призвела до втрати ймовірних доходів розрахунково в сумі 3037,0 тис. гривень. Детальна інформація про недопоставлену лісопродукцію внаслідок відсутності вагонів та розрахунок ймовірних доходів в Додатку 5 до аудиторського звіту.

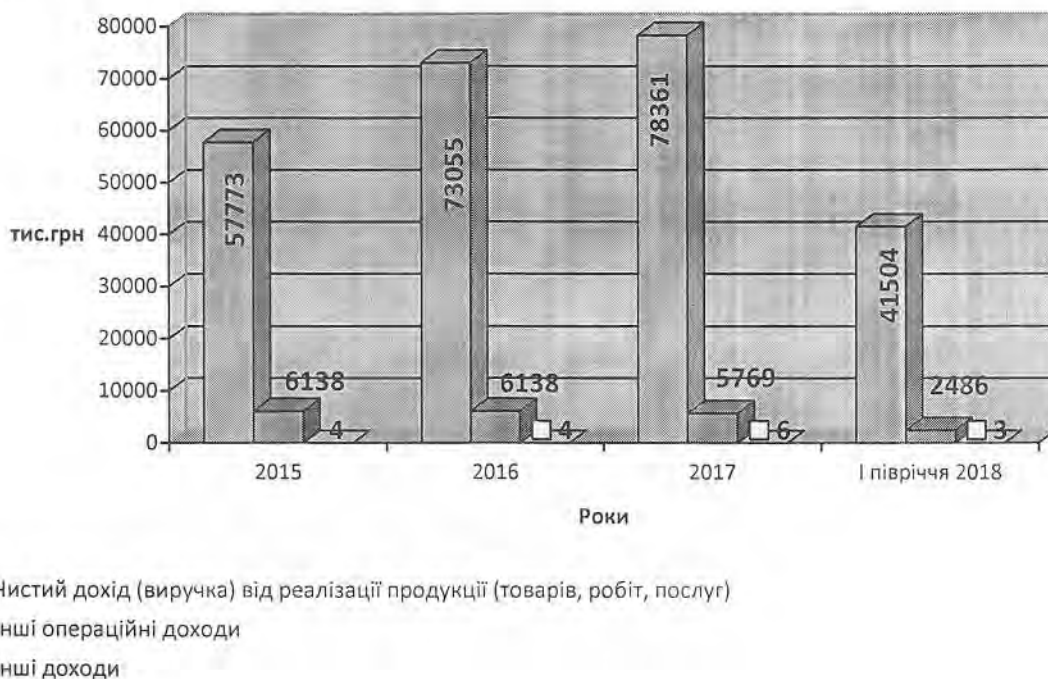
Отже внаслідок недопоставки вагонів ПАТ «Українська залізниця» Підприємством недовиканоно заготівлю розрахункової лісосіки та як наслідок втрачено можливість отримання ймовірних доходів від реалізації дров'яної продукції розрахунково в сумі 3037,0 тис. гривень без ПДВ.

2.2.4 Недоліки щодо формування доходів Підприємства призвели до їх необґрунтованого зменшення.

Підприємство впродовж періоду, що досліджувався, здійснювало фінансово-господарську діяльність відповідно до статутних завдань і отримало дохід на загальну суму 271241,0 тис. грн, у тому числі: за 2015 рік в сумі 63915,0 тис. грн, за 2016 рік – 79197,0 тис. грн., за 2017 рік – 84136,0 тис. грн та за I півріччя 2018 року – 43993,0 грн. гривень.

Діаграма 2

Структура доходів Підприємства за період з 01.01.2015 по 30.06.2018

За досліджені завершені роки *чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)* збільшився з року в рік у 2015 році в порівнянні з 2014 роком на 13129,0 тис. грн або на 29,41 %, у 2016 році в порівнянні з 2015 роком

на 15282,0 тис. грн або на 26,45 %, та у 2017 році в порівнянні з 2016 роком на 5306,0 тис. грн або на 7,26 %. За 6 місяців 2018 року спостерігається збільшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 4191,0 тис. грн або на 11,23 %.

Причиною збільшення чистого доходу є збільшення доходів від переробної промисловості Підприємства, від лісівництва та іншої діяльності у лісовому господарстві (реалізація новорічних ялинок, саджанців), а також в 2017 році та 6 місяців 2018 року від надання інших послуг (автопослуги).

До того ж фактичні показники чистого доходу (відносно планових показників) в 2015-2017 роках та за 6 місяців 2018 року виконання становило 129,25 %, 123,82 %, 130,6 % та 129,7 % відповідно.

По інших операційних доходах простежується виконання планових показників (за 2015 рік – 179,79 %, за 2016 рік – 134,68 %, за 2017 рік – 96,15 % та 6 місяців 2018 року – 90,35 %), в 2015 році у порівнянні з минулим періодом обсяг збільшився на 2676,0 тис. грн, проте в 2016 році в порівнянні з 2015 роком простежується зменшення на 751 тис. грн, в 2017 році в порівнянні з 2016 роком інші операційні доходи збільшились на 382,0 тис. грн, за 6 місяців 2018 року також простежується зменшення в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 472,0 тис. гривень. Зменшення інших операційних доходів відбувалося за рахунок курсової різниці.

По інших доходах простежується надходження при відсутності планування інших доходів. Крім того обсяги цих доходів в 2015 році в порівнянні з попереднім періодом зменшились на 2,0 тис. грн, в 2016 році збільшились на 2,0 тис. грн, в 2017 році в порівнянні з 2016 роком та за 6 місяців 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року сума інших доходів не змінилися.

Формування доходів на Підприємстві здійснюється у відповідності до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвердженого наказом Міністерства Фінансів України від 31.12.1999 № 373 (далі – П(сБО 15)) та наказу «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику Підприємства» погодженого Чернігівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства 12.01.2015. [22]

Узагальнення інформації про доходи за визначеними вище групами здійснюються на балансових рахунках класу 7 «Доходи і результати діяльності», ведення яких передбачено наказом Міністерством фінансів України від 30.11.1999 № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування», зі змінами. [23]

Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством реалізовано лісопродукцію в кількості 267111 м³, з них пиломатеріали 38350 м³, в тому числі на експорт 37109,2 м³, з них пиломатеріали 7190,2 м³, а саме: в 2015 році - 77546 м³, з них пиломатеріали 11200 м³, в тому числі на експорт 16139 м³, з

них пиломатеріали 1198 м³; в 2016 році – 79263 м³, з них пиломатеріали 11200 м³, в тому числі на експорт 16284 м³, з них пиломатеріали 1370 м³; в 2017 році – 79141 м³, з них пиломатеріали 11700 м³, в тому числі на експорт 2923,2 м³, з них пиломатеріали 2923,2 м³; протягом I півріччя 2018 року – 31161 м³, з них пиломатеріали 4250 м³ в тому числі на експорт 1763 м³, з них пиломатеріали 1699 м³ та дрова паливні 64 м³.

Аналізом укладених договорів з продажу необробленої деревини встановлено, що п. 7.2 договорів укладених за результатами аукціонів проведених Чернігівською обласною товарною агропромисловою біржею (код ЄДРПОУ 25901112) передбачено, що суми гарантійних внесків перерахованих Покупцями на рахунок Біржі для участі в аукціоні із продажу ресурсів необробленої деревини, зараховуються Продавцю в якості частини оплати за проданий Товар.

Відповідно до п. 2.4 Наказу № 42 та договорів на організацію та проведення аукціонів, укладених між Підприємством і Біржею, передбачено гарантійний внесок у розмірі 5 %. Дослідженням фактичного перерахування гарантійних внесків Біржею-організатором аукціонів встановлено, що Чернігівська обласна товарна агропромислова біржа перераховувала суми гарантійних внесків менші на розмір комісійного збору. Тобто, комісійний збір, передбачений п. 3.3 Наказу № 42 для відшкодування організаторам аукціонів витрат, пов'язаних з його організацією та проведенням, фактично справлявся з гарантійного внеску, а не з покупців лісопродукції, які підписали аукціонне свідоцтво.

При купівлі необробленої деревини за договорами з продажу необробленої деревини зазначені факти не мають істотного значення, так як відповідно договорів укладених між Підприємством і покупцями лісопродукції, сума гарантійного внеску перерахована Покупцем на рахунок Біржі для участі в аукціоні із продажу ресурсів необробленої деревини зараховується Підприємству в якості частини оплати за продану лісопродукцію. Але при не придбанні жодного кубічного метру продукції гарантійний внесок обліковується як кредиторська заборгованість Підприємства і яка з часом стає доходом Підприємства як компенсація за недотримання умов договорів Покупцями. Відповідно до розрахунку за 2015 - 2017 роки та I півріччя 2018 року Підприємство мало можливість отримати гарантійних внесків від покупців (які не виконували взятих згідно договорів на себе зобов'язань) на загальну суму **77,12 тис. грн**, в т.ч. ПДВ 12,85 тис. гривен. Розрахунок в додатку 6 до аудиторського звіту.

Підприємством не визначено відповідальну особу за контролем повноти перерахувань гарантійного внеску Підприємству.

Крім того, при аналізі договорів купівлі - продажу необробленої деревини, укладених за результатами аукціонів, встановлено відсутність відповідальності покупців за не придбання лісопродукції, що в подальшому

може призвести до повернення за вимогою гарантійних внесків зазначеним недобросовісним покупцем. В цілому за 2015 - 2017 роки та I півріччя 2018 року встановлено 28 фактів повернення Підприємством гарантійних внесків на загальну суму **124,37 тис. гривень**. Реєстр повернутих гарантійних внесків в Додатку 7 до аудиторського звіту.

Згідно пояснення директора Підприємства Дудко О.В. розрахунки проводились згідно укладених договорів і повернення гарантійних внесків не призвело до втрати доходів від реалізації та в подальшому при укладанні договорів купівлі – продажу буде передбачатись відповідальність переможців аукціонів в частині не повернення гарантійного внеску в разі не придбання лісопродукції в повному розмірі гарантійного внеску. Запит та пояснення в Додатку 8 до аудиторського звіту.

Вході проведення аудиту проведено аналіз виконання умов договорів в частині своєчасності розрахунків за лісопродукцію в розрізі суб'єктів господарювання по яких обліковується дебіторська заборгованість понад одного року. Так встановлено, що Підприємством здійснювалась поставка лісопродукції, без дотримання умов договорів, а саме без попередньої оплати за місячну партію, внаслідок чого ДП «Семенівський лісгосп» недоотримано дохід на загальну суму 114,6 тис. гривень. Реєстр договорів в Додатку 9 до аудиторського звіту. Отже, в порушення ст. 193 Господарського Кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV та ст. 526 Цивільного Кодексу України, а саме внаслідок не виконання умов договорів в частині реалізації Підприємством лісопродукції, без попередньої оплати ДП «Семенівський лісгосп» недоотримано дохід на загальну суму **114,6 тис. гривень**. [26, 25]

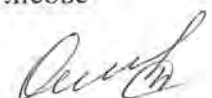
Дослідженням повноти та достовірності обліку дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості, правомірність та обґрунтованість її списання підприємством порушень не встановлено.

Також, в ході проведення аудиту направлено 5 письмових запитів щодо підтвердження стану взаєморозрахунків з Підприємством за отриманий товар, наявність дебіторської чи кредиторської заборгованості. За результатами отриманих письмових інформацій від ТОВ «Волстас» та ТОВ «ЛАТЧБАХЕР УКРАЇНА» розбіжностей між даними Підприємства та суб'єктів господарювання не встановлено.

Аналізом іншим операційних доходів, встановлено, що одним із видів даних доходів є доходи від розміщення коштів Підприємства на депозитних рахунках в банківських установах.

Підприємством в періоді, що досліджується в банківських установах були відкриті 12 розрахункових рахунків, які станом на 31.08.2018 діють.

Крім того, Підприємством відкриті два депозитні рахунки, а саме:
в ПАТ «Полікомбанк» договори банківського депозиту:

- № 375 від 17.04.2015, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 18,5 % річних. Дата повернення депозиту 21.05.2015 року.
- № 520 від 29.05.2015, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 19 % річних. Дата повернення депозиту 30.06.2015 року.
- № 615 від 01.07.2015, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 19 % річних. Дата повернення депозиту 03.08.2015 року.
- № 702 від 03.08.2015, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 19 % річних. Дата повернення депозиту 04.09.2015 року.
- № 807 від 18.09.2015, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 19 % річних. Дата повернення депозиту 21.10.2015 року.
- № 161 від 25.03.2016, депозит в сумі 500,0 тис. грн з процентною ставкою 18,7 % річних. Дата повернення депозиту 29.06.2016 року.
- № 91 від 28.02.2017, депозит в сумі 1000,0 тис. грн з процентною ставкою 17 % річних. Дата повернення депозиту 05.06.2017 року.
- № 350 від 10.07.2018, депозит в сумі 2000,0 тис. грн з процентною ставкою 14,0 % річних. Дата повернення депозиту 13.08.2018 року.
- № 400 від 14.08.2018, депозит в сумі 2000,0 тис. грн з процентною ставкою 15,5 % річних. Дата повернення депозиту 12.08.2018 року.

в ПАТ КП «ПРИВАТБАНК» договори про розміщення грошових коштів на строковому депозиті:

Додаткова угода № 286818 від 09.06.2015 до договору приєднання № 286818 від 28.08.2014. Згідно відповідного договору внесено вклад в сумі 800,0 тис. грн на депозитний рахунок з процентною ставкою 25 % із строком розміщення грошових коштів на депозитному рахунку по 12.09.2015 року.

Додаткова угода № 1 від 27.01.2016 до договору приєднання № 481346 від 27.01.2016. Згідно відповідного договору внесено вклад в сумі 40,0 тис. євро на депозитний рахунок з процентною ставкою 6,0 % із строком розміщення грошових коштів на депозитному рахунку по 04.05.2016 року.

Додаткова угода № 1 від 27.01.2016 до договору приєднання № 481345 від 27.01.2016. Згідно відповідного договору внесено вклад в сумі 50,0 тис. доларів США на депозитний рахунок з процентною ставкою 8,5 % із строком розміщення грошових коштів на депозитному рахунку по 04.05.2016 року.

Договір приєднання № 543325 від 31.05.2016. Згідно відповідного договору внесено вклад в сумі 50,0 тис. доларів США на депозитний рахунок з процентною ставкою 8,0 % із строком розміщення грошових коштів на депозитному рахунку по 01.09.2016 року.

Договір приєднання № 605724 від 12.10.2016. Згідно відповідного договору внесено вклад в сумі 50,0 тис. доларів США на депозитний рахунок з процентною ставкою 8,0 % із строком розміщення грошових коштів на депозитному рахунку по 11.12.2016 року.

За період, що досліджується Підприємством отримано додаткових доходів від розміщення на депозитному рахунку коштів в сумі 167,23 тис. гривень.

Крім того, слід зазначити, що згідно банківських виписок на валютних рахунках станом на 01.01.2015 обліковувалось коштів в гривневому еквіваленті 8,39 грн, станом на 31.12.2017 - 5204252,29 гривень.

Дослідженням залишку коштів на відповідних рахунках встановлено, що залишок коштів на початок місяців з 01.09.2015 по 31.12.2017 перевищував 4,0 млн гривень. Реєстр залишку коштів на валютних рахунках Підприємства в Додатку 10 до аудиторського звіту.

Отже, при розміщенні 4,0 млн грн. на депозитному рахунку в банківській установі протягом 2016-2017 років при 6 % річних, (відсоток який був застосований по депозитному договору в січні 2016 року) дало б можливість отримати Підприємству додаткових доходів близько 480,00 тис. гривень (річний дохід $4000000 * 6\% = 240,00$ тис. грн).

Таким чином, недоліки щодо формування доходів Підприємства призвели до їх необґрунтованого зменшення, а саме:

- внаслідок відрахування біржами комісійного збору з ДП «Семенівський лісгосп» при перерахунку гарантійного внеску, а не з покупців лісопродукції, Підприємством недоотримано гарантійного внеску та як наслідок занижено кредиторську заборгованість, яка через три роки спишеться на доходи у розмірі **77,12 тис. гривень;**

- внаслідок не передбачення в договорах купівлі – продажу з переможцями аукціонів відповідальності за не придбання лісопродукції, не повернення гарантійного внеску, Підприємство втратило можливість отримання додаткових доходів в сумі **124,37 тис. гривень;**

- внаслідок поставка лісопродукції, без дотримання умов договорів, а саме без попередньої оплати за місячну партію, утворилася дебіторська заборгованість, яка у березні 2018 року була списана за рахунок резерву сумнівних боргів, що призвело до недоотримання доходу ДП «Семенівський лісгосп» на загальну суму **114,6 тис. гривень;**

- при розміщенні 4,0 млн грн. на депозитному рахунку в банківській установі протягом 2016-2017 років при 6 % річних (відсоток який був застосований по депозитному договору в січні 2016 року) дало б можливість отримати Підприємству додаткових доходів близько **480,00 тис. гривень.**

2.2.5 Недоліки щодо формування та здійснення витрат призводять до їх необґрунтованого збільшення.

Підприємством в ході фінансово-господарської діяльності здійснювались витрати за такими статтями: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративні витрати, інші операційні витрати, витрати на збут.

Структура витрат Підприємства за період з 01.01.2015 по 30.06.2018

За даними бухгалтерського обліку найбільшу питому вагу в структурі сукупних витрат Підприємства становить *Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)* за 2015 рік – 69,56 %, 2016 рік – 72,25 %, 2017 рік – 75,25 % та за I півріччя 2018 року – 76,58 %. Також слід зазначити, що *Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)* збільшується з року в рік так у 2015 році в порівнянні з 2014 роком на 10163,0 тис. грн або на 34,55 %, у 2016 році в порівнянні з 2015 роком на 13198,0 тис. грн або на 33,33 %, в 2017 році в порівнянні з 2016 роком на 6155,0 тис. грн або на 11,66 % та за I півріччя 2018 року на 3745,0 тис. грн або на 13,51 % в порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Адміністративні витрати збільшилися в 2015 році в порівнянні з попереднім періодом на 1392,0 тис. грн або на 62,96 %, в 2016 році в порівнянні з 2015 роком збільшилися на 1160,0 тис. грн або на 46,07 %, в 2017 році в порівнянні з 2016 роком збільшилися на 1293,0 тис. грн або на 24,57 %, за I півріччя 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилися на 19,0 тис. грн або 1,57 %. Фактичні обсяги адміністративних витрат перевищували заплановані обсяги та становили в 2015 році 171,57 % в 2016 – 175,78 %, в 2017 році фактичні обсяги становили 178,78 % та 6 місяців 2018 року – 119,8 % відповідно від запланованих.

Інші операційні витрати в 2015 році в порівнянні з 2014 роком збільшилися на 1643,0 тис. грн або на 40,34 %, в 2016 році в порівнянні з 2015 роком збільшилися на 394,0 тис. грн або на 6,92 %, в 2017 році в порівнянні з

2016 роком збільшилися на 820,0 тис. грн або на 13,48 %, за I півріччя 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилися на 221,0 тис. грн або 6,36 %.

В 2015-2016 роках та за I півріччя 2018 року фактичні обсяги інших операційних витрат перевищують заплановані та становили 157,47 %, 135,22 % та 121,14 % відповідно, в 2017 році фактичні обсяги становили 97,29 % від запланованих. Дослідженням складу інших операційних витрат, причини їх збільшення в досліджуваному періоді слід відмітити, що згідно бухгалтерського обліку до складу інших операційних витрат Підприємства відносились оплата п'яти днів лікарняних з нарахуваннями, виплати згідно колективного договору, амортизація житла, курсова різниця, витрати по Чорнобильським виплатам, реалізація ТМЦ, залізничний тариф, виплати мобілізованим, відрахування на АТО. Не суттєве збільшення інших операційних витрат в порівнянні з минулими роками за 2016- I півріччя 2018 визвано збільшенням цін та заробітної плати. В 2015 році було суттєве збільшення в порівнянні з 2014 роком, яке визвано подорожчанням залізничного тарифу та зміни облікової політики в частині обліку витрат.

Витрати на збут зменшились в 2015 році на 1340,0 тис. грн або 14,31 % в порівнянні з попереднім періодом, в 2016 році в порівнянні з 2015 роком збільшилися на 902,0 тис. грн або на 11,24 %, в 2017 році в порівнянні з 2016 роком зменшились на 3004,0 тис. грн або на 33,65 %, за I півріччя 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилися на 221,0 тис. грн або 6,36 %.

Операційні витрати за економічними елементами за 2015-2016 роки та 6 місяців 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом минулих років збільшилися лише в 2016 році на 6510,0 тис. грн, в 2015, 2017 та I півріччі 2018 відмічено зменшення на 529,0 тис. грн, 1660,0 тис. грн, 578,0 тис. грн, відповідно. Збільшення в 2016 році відбулося за рахунок збільшення залізничного тарифу.

Аналізуючи структуру операційних витрат за елементами, варто відмітити, що за 2015 рік найбільшу частину склали витрати на оплату праці з нарахуваннями на соціальні заходи (53,7 %) та матеріальні витрати (25,4 %), в 2016 році найбільшу частину склали витрати на оплату праці з нарахуваннями на соціальні заходи (55,9 %), інші операційні витрати (22,4 %) та матеріальні витрати (18,6 %), в 2017 році склали витрати на оплату праці з нарахуваннями на соціальні заходи (59,2 %) та матеріальні витрати (19,5 %) та 6 місяців 2018 року витрати на оплату праці з нарахуваннями на соціальні заходи (46,7 %), матеріальні витрати (21,0 %).

Облік витрат Підприємства ведеться за допомогою рахунків класу 9 «Витрати діяльності», відповідно до наказу Підприємства «Про облікову політику підприємства».

Дослідженням законності здійснення та достовірності відображення в обліку витрат встановлено наступне.

Аудиторською групою проведено дослідження складання фінансових планів та обґрунтованості включення до них показників, яким встановлено, що ДП «Семенівський лісгосп» проводило витрати, які не були передбаченні фінансовими планами, що свідчить про факт здійснення непродуктивних витрат.

Так, в 2017 році за результатами перевірки Управління Держпраці з праці в Чернігівській області, за порушення законодавства ДП «Семенівський лісгосп», сплачено штрафних санкцій на загальну суму 3,2 тис. грн, відповідно до фінансового плану Підприємства на відповідний рік штрафні санкції не були передбачені.

Отже враховуючи вищевикладене ДП «Семенівський лісгосп» протягом періоду, що досліджувався, сплата штрафних санкцій в загальній сумі 3,2 тис. грн може свідчити про прийняття керівництвом Підприємства неефективних управлінських рішень, що призвело до здійснення неефективних витрат.

Відповідно до п. 6.4 Контракту директор забезпечує виконання затвердженого річного з поквартальною розбивкою фінансового плану підприємства. Крім цього п.10 Контракту передбачено, що обов'язок директора забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку, рентабельності виробництва, ефективне використання коштів. [27]

Виходячи з вищевикладеного, проведення в 2017 році сплати штрафних санкцій на суму 3,2 тис. грн призвело до здійснення Підприємством непродуктивних витрат.

Також, в грудні 2017 року згідно з журналом-ордером № 9 відображено по дебету рахунку 90 «Адміністративні витрати» кредиту рахунку 631 «Розрахунки з постачальниками» витрати по сплаті за періодичні видання на 2018 рік на загальну суму 17,51 тис. гривень. В порушення Інструкції про застосування кореспонденції рахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» [23] відповідні витрати не відображені за дебетом рахунку 239 «Витрати майбутніх періодів» із подальшим віднесенням на поточні витрати згідно з розрахунком у відповідних періодах. Внаслідок допущеного порушення завищено витрати Підприємства за 2017 рік на 17,51 тис. гривень.

Таким чином, недоліки щодо формування та здійснення витрат призвели до їх необґрунтованого збільшення, а саме:

- сплата, не передбачених фінансовими планами протягом періоду, що досліджується штрафних санкцій (штрафи та пені) в загальній сумі 3,2 тис. грн, призвела до завищення витрат;

- завищено витрати внаслідок віднесення на витрати Підприємства в 2017 році витрат майбутніх періодів 2018 року в сумі 17,51 тис. гривень.

2.2.6 Результати дослідження ефективності використання та збереження майна Підприємства.

Відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування загальний запас деревостанів складає 8277,19 тис. м³, середній запас на 1 га вкритої лісовою рослинністю – 277,6 м³, середня зміна запасу на 1 га 135,23 м³. Площа природно-заповідного фонду становить 3978,5 га (12,5 % від загальної площі лісового фонду).

Основні показники лісового фонду
(за матеріалами останнього базового лісовпорядкування)

з/п	Показники	Одиниці Виміру	Загальні Обсяги	
1	Загальна площа земель лісового фонду	Га	31734,2	
2	Вкриті лісовою рослинністю землі	Га	29638,2	
3	Загальний запас деревостанів	тис. м ³	8227,19	
	3.1	в т.ч. площа і запас за природним складом		
		Хвойні насадження	га/тис. м ³	23343,0/7163,86
		Твердолистяні насадження	га/тис. м ³	1396,5/274,33
		М'яколистяні насадження	га/тис. м ³	4899,0/789,0
		Інші деревні породи	га /тис. м ³	-/-
	3.2	в т.ч. площа і запас за віковою структурою		
		Молодняки	га /тис. м ³	3920,4/305,24
		Середньовікові насадження	га /тис. м ³	12381,5/3088,03
		Пристигаючі насадження	га /тис. м ³	10198,1/3766,32
		Стигли та перестійні насадження	га /тис. м ³	3138,5/1067,6
4	Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель	м ³	277,58	
5	Середня зміна запасу на 1 га	м ³	135,23	
6	Площа природно-заповідного фонду	Га	3978,5	

На території користування землями лісового фонду Підприємства розташовано 19 об'єктів природно - заповідного фонду: 2 заповідні урочища загальною площею 2482,2 га; 2 пам'ятки природи загальною площею 4,2 га; 15 заказників загальною площею 1723,3 га.

Станом на 31.08.2018 у лісовому фонді підприємства переважають середньовікові та пристигаючі насадження, які складають – 61,5 % (18208,1 га)

від вкритої лісовою рослинністю площі. Питома вага молодняків – 13,5 % (3998,8 га); середньовікові – 34,8 % (10299,8 га); пристигаючі насадження – 26,7 % (7908,3 га); стиглі та перестійні – 25,0 % (7420,7 га).

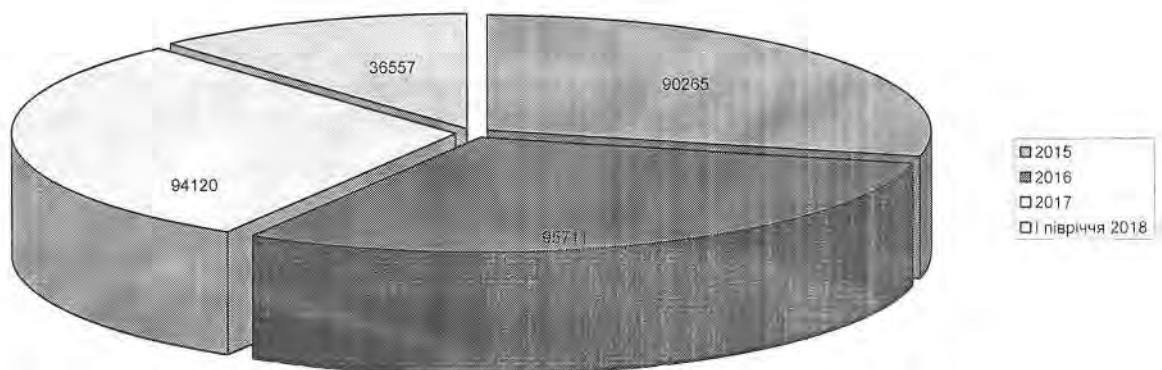
Запас за природним складом в залежності від загального запасу деревини складає: хвойні насадження 23492,4 га, 7747,28 тис. м3, твердолистяні – 1378,1 га, 295,65 тис. м3, м'яколистяні – 4757,1 га, 882,87 тис. м3.

Проведеним аналізом використання загальної середньої зміни запасу деревостанів ДП«Семенівський лісгосп» у 2015-2017 роках встановлено, що підприємством використання загальної середньої зміни запасу знаходиться в межах 63 - 67 %. Так у 2015 році значення даного показника складало 63 %, в 2016 році 67 % та в 2017 році 66 %. Тобто підприємством у періоді що досліджувався, проводилось невиснажливе лісокористування.

У ДП«Семенівський лісгосп» створена ланка з відведення і таксації лісосік та огляду місць використання лісових ресурсів.

Діаграма 5

Обсяг заготівлі деревини ДП "Семенівське лісове господарство" за 2015-2017 роки та I квартал 2018 року, куб. м

Протягом 2015 року ДП «Семенівський лісгосп» заготовлено від всіх видів рубок 90265 куб. м, в тому числі від рубок головного користування 61217 куб. м (68 % від загальної річної заготівлі), від рубок формування і оздоровлення лісів 29048 куб. м.

За 2016 рік ДП «Семенівський лісгосп» заготовлено від всіх видів рубок 95711 куб. м, в тому числі від рубок головного користування 56911 куб.м (59 % від загальної річної заготівлі), від рубок формування і оздоровлення лісів 38800 куб. м.

За 2017 рік ДП «Семенівський лісгосп» заготовлено від всіх видів рубок 94120 куб. м, в тому числі від рубок головного користування 63650 куб. м (68 % від загальної річної заготівлі), від рубок формування і оздоровлення лісів 30470 куб. м.

Протягом I півріччя 2018 року ДП «Семенівський лісгосп» заготовлено від всіх видів рубок 36557 куб. м, в тому числі від рубок головного користування 26389 куб. м (72 % від загальної річної заготівлі), від рубок формування і оздоровлення лісів 10168 куб. м.

Аналізом, проведеним в ході аудиту встановлено, що протягом 2015-2017 років та I півріччя 2018 року Підприємством проведено роботу з відтворення лісів площі 716,6 га.

Аналіз відтворення лісів за період з 2016-2017 роки та I півріччя 2018 року по ДП «Семенівське лісове господарство»

№ п/п	Рік створення	Лісовідновлення								Лісорозведення	Відтворено лісів Га
		Лісові культури		Природне поновлення				Разом		землі непридатні для с/г використання	
				Всього		в т.ч. СПП					
		Га	%	Га	%	Га	%	Га	%	Га	
1	2015	200,1	98,6	2,9	1,4			203	100		203
2	2016	178,4	96,6	6,3	3,4			184,7	100		184,7
3	2017	157,3	95,3	7,7	4,7			165	100		165
4	I півріччя 2018	158,5	96,7	5,4	3,3	4,5	83,3	163,9	100		163,9
Всього		694,3	96,9	22,3	3,1	4,5		716,6	100		716,6

За завершені роки відтворено лісів на площі 552,7 га, що становить 109,6 % від площі всіх суцільних зрубів за дані роки, яка становить 503,9 га.

Дослідженням збереження лісових ресурсів встановлено, що впродовж періоду, що підлягав аудиту, лісовою охороною Підприємства виявлено 7 фактів самовільних рубок сторонніми особами на загальну суму 26,55 тис. грн, які повністю відшкодовані винними особами.

Також, слід зазначити, що промислова заготівля будь яких лісових ресурсів в Україні, в тому числі й другорядних (дикорослі гриби, ягоди, горіхи, березовий сік, лікарські рослини та інші) проводиться лише за наявності Лісового квитка і тільки в межах відведених лісових ділянок. Форма і порядок видачі Лісового квитка визначені Порядком видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761, зі змінами. [29]

Згідно з цією постановою Лісовий квиток для заготівельника випикується лісогосподарським підприємством, на території якого проводиться заготівля другорядних лісових ресурсів, після сплати заготівельником нормативного збору до місцевого бюджету. Розмір нормативного збору за користування другорядними лісовими ресурсами визначається обласною радою і затверджується облдержадміністрацією.

Так, відповідно до розпоряджень Чернігівської обласної державної адміністрації Підприємству кожного року затверджувались ліміти використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань. [30] Також розпорядженням Чернігівської обласної державної адміністрації від 23.03.2009 № 75 затверджені Нормативи плати за спеціальне використання лісових ресурсів місцевого значення і здійснення побічних лісових користувань. [31]

Проаналізувавши діяльність Підприємства з видачі лісових квитків встановлено, що за період що досліджується Підприємством було видано вісім лісових квитки на заготівлю другорядних лісових матеріалів (гриби-лисички та ягоди-чорниця). Згідно виданих лісових квитків Підприємством виконано доведений ліміт в 2017 році по грибах-лисичках та в 2018 році по ягодах-чорниці. Причина не виконання пояснюється відсутністю звернень громадян за лісовими квитками. Запит в Додатку 11 до звіту.

Отже, вразі видачі ДП «Семенівський лісгосп» лісових квитків згідно затверджених лімітів на здійснення побічних користувань та заготівлю другорядних матеріалів за 2015-2018 роки, дало б змогу місцевому бюджету отримати додаткові доходи на загальну суму **114,85 тис. гривень**. Розрахунок в Додатку 12 до звіту.

Під час аудиту проведено контрольний розпил 0,99 куб м деревини на стрічковій пилорамі Астра П-6. За результатами розпилу отримано 0,766 куб м бруса та пиломатеріалів, 0,124 куб. м дров'яних відходів та 0,10 куб. м тирси, що відповідає нормам виходу готової продукції затвердженої ДП «Семенівське лісове господарство» від 05.01.2017.

Проведеним контрольним оглядом розробки ділянки – рубки головного користування фактів недотримання законодавства, в тому числі не обіркування лісопродукції не виявлено. Отримана лісопродукція оприбуткована в повному обсязі.

Проведеним аналізом використання Підприємством майна впродовж періоду, що досліджується, встановлено, що все майно яке належить Підприємству використовувалося при здійсненні господарської діяльності.

Аудитом встановлено, що протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством в оренду майно не бралось та договори оренди не укладалися.

Отже: недостатній попит на ягоди та гриби, що свідчить про обмежену кількість звернень громадян на отримання лісових квитків, не дало змогу забезпечити, згідно доведених лімітів Підприємству в повному обсязі,

побічні лісові користування по заготівлі грибів та ягід і відповідно призвело до можливого недоотримання місцевим бюджетом додаткових доходів на загальну суму 114,85 тис. гривень.

2.2.7 Недостатня організація внутрішнього контролю не дозволяє своєчасно та в повній мірі виявляти всі недоліки в діяльності Підприємства.

Вивченням системи внутрішнього контролю встановлено, що управління Підприємством здійснюється відповідно до Статуту Підприємства та належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України і координуються Чернігівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства.

Поточне управління Підприємством здійснює директор, який призначається на посаду та звільняється з посади за рішенням Держлісагенства, шляхом укладання з ним контракту в порядку, установленому чинним законодавством України.

Директор самостійно вирішує всі питання діяльності Підприємства, за винятком тих, що віднесені до компетенції Держлісагенства та Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства.

Трудові відносини між Агентством та директором Підприємства регулюються контрактом, де визнані права та обов'язки керівника, умови оплати керівника та відповідальність сторін. [27]

Відповідно до Статуту, директор Підприємства несе повну відповідальність за стан діяльності Підприємства.

Протягом періоду, що досліджується керівництво Підприємством здійснював директор Дудко О.В. (наказ № 627-к від 31.10.2014).

Головним бухгалтером Підприємства за період, що досліджується по теперішній час є Мирошник А.О. (наказ № 56-к від 31.10.2016).

Під час аудиту встановлено, що на період відсутності керівника виконання обов'язків із забезпечення виробничої діяльності, охорони праці, трудової і технологічної дисципліни, згідно наказів Підприємства, покладались на головного лісничого.

Функціональні обов'язки керівників, спеціалістів і службовців підприємства визначено посадовими інструкціями.

Слід зазначити, що більша частина посадових інструкцій не відповідає вимогам, передбачених п. 6 Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 1, розділ 1), затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336, а саме відсутній розділ відповідальності працівників, що містить показники особистої відповідальності працівника за виконання робіт у процесі професійної діяльності за певною посадою. [32]

Крім того, відповідно до ч. 2 ст. 64 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємства визначаються положеннями про них, які затверджуються в порядку, визначеному статутом підприємства або іншими установчими документами. Проте положення про структурні підрозділи Підприємства не надані, так яка на день проведення аудиту не розроблені.

Згідно організаційно-виробничої структури Підприємства, у структурі Підприємства відсутній підрозділ внутрішнього контролю та посадова особа, до обов'язків якої входить його здійснення. Функції внутрішнього контролю розподіляються між посадовими особами керівного складу, спеціалістів, згідно з їх посадовими інструкціями.

Підприємство здійснювало свою діяльність відповідно Колективного договору між адміністрацією Підприємства в особі директора Дудко О.В. та профспілковим комітетом первинної організації профспілки працівників лісового господарства на 2015-2019 роки та зареєстрований Управлінням праці та соціального захисту населення Семенівської районної державної адміністрації від 02.04.2015 за №127 зі змінами та доповненнями та колективного договору зареєстрованого 09.07.2018 №9. [33]

Організація бухгалтерського обліку Підприємства визначена наказом Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику Підприємства та погоджено Чернігівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства 12.01.2015 № 2-А. [34]

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку Підприємства створено бухгалтерську службу (бухгалтерію) на чолі з головним бухгалтером. На період відсутності головного бухгалтера його обов'язки виконували працівники бухгалтерії згідно наказів керівника Підприємства.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку, забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну несе директор та головний бухгалтер, які здійснюють керівництво Підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Для ведення обліку ДП «Семенівське лісове господарство» застосовує ліцензоване програмні забезпечення: 1 С підприємство 8.2; Банк – Клієнт; М.е.doc.

Бухгалтерський облік комп'ютеризований від журналів-ордерів до балансу.

Відповідно до пункту 5 частини 1 статті 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185, зі змінами уповноважений орган управління повинен затверджувати стратегічні плани розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за

діяльністю яких вони здійснюють, та здійснювати контроль за їх виконанням.[37] Так, до аудиту надано стратегічний план розвитку Підприємства на 2015-2019 роки, який затверджено 23.10.2014 головою Держлісагенства Черняковим В.В., відповідно до якого, ДП «Семенівський лісгосп» до 2019 року передбачається збільшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 6,75 % та чистий фінансовий результат (прибутку) залишено в одному розмірі.

Дослідженням питання збереження державного майна встановлено, що з матеріально-відповідальними особами укладено договори про повну матеріальну відповідальність. Підприємством щороку проводились інвентаризації активів Підприємства в розрізі матеріально відповідальних осіб за місцем зберігання.

Отже, враховуючи викладене, система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недосконалою для попередження суттєвих порушень і недоліків у його діяльності. За результатами проведеного аудиту системі внутрішнього контролю Підприємства надано умовно позитивну оцінку.

3. ВИСНОВКИ

Як засвідчили результати аудиторського дослідження, основна мета діяльності ДП «Семенівський лісгосп» щодо забезпечення виконання цілей та завдань, визначених Статутом, досягнута, Підприємство працює прибутково.

Підприємством за результатами діяльності за період, що досліджується фактично отримано чистий прибуток на загальну суму 17196,0 тис. грн (2015 рік – 5664,0 тис. грн, 2016 рік – 4411,0 тис. грн, 2017 рік – 4746,0 тис. грн та I півріччя 2018 року – 2375,0 тис. грн).

Проведеним аналізом оцінки ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та ступенем виконання фінансового плану за період, що досліджується встановлено, що загальна оцінка ефективності управління Підприємства мала в 2015-2017 роках за та I півріччя 2018 року задовільний рівень.

Внутрішній контроль Підприємства заслуговує на умовно позитивну оцінку.

За результатами аудиту встановлено ряд чинників як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання Підприємством доходів, обґрунтованість та достовірність понесених витрат.

Виходячи з істотності впливу на фінансово-господарську діяльність Підприємства, висновки за результатами дослідження згруповані за двома факторами, а саме: зовнішні та внутрішні.

3.1 Зовнішні фактори

По-перше, відсутність в Наказі № 42 заходів щодо неконтрольованого підвищення учасниками торгів ціни на лісопродукцію та подальше не придбання переможцями торгів лісопродукції за договорами, укладених за результатами проведених загальних торгів із продажу ресурсів необробленої деревини (пиловника соснового, техсировини) та, як наслідок, реалізація лісопродукції за результатами додаткових торгів із продажу ресурсів необробленої деревини 1 кварталу 2018 року призвело до втрати можливості отримання Підприємством у I кварталі 2018 року додаткового доходу у сумі в **сумі 1074,42 тис. грн**, в т.ч. ПДВ 179,07 тис. гривень.

По-друге, виконання ДП «Семенівський лісгосп» вимог Наказу Держлісагенства від 13.09.2017 № 399 «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей», може свідчити про упушення в 2017 році Підприємством вигод на загальну суму **166,9 тис. гривень**.

По-третє, внаслідок недопоставки вагонів ПАТ «Українська залізниця» Підприємством недовиканоно заготівлю розрахункової лісосіки та як наслідок втрачено можливість отримання ймовірних доходів від реалізації дров'яної продукції розрахунково в сумі **3037,0 тис. гривень** без ПДВ.

По-четверте, недостатній попит на ягоди та гриби, що свідчить про обмежену кількість звернень громадян на отримання лісових квитків, не дало змогу забезпечити в повному обсязі, згідно доведених лімітів Підприємству, побічні лісові користування по заготівлі грибів та ягід і відповідно призвело до можливого недоотримання місцевим бюджетом додаткових доходів на загальну суму **114,85 тис. гривень**.

3.2 Внутрішні фактори

По-перше, недоліки щодо формування доходів Підприємства призвели до їх необґрунтованого зменшення, а саме:

- внаслідок відрахування біржами комісійного збору з ДП «Семенівський лісгосп» при перерахунку гарантійного внеску, а не з покупців лісопродукції, Підприємством недоотримано гарантійного внеску та як наслідок занижено кредиторську заборгованість, яка через три роки спишеться на доходи у розмірі **77,12 тис. гривень**;

- внаслідок не передбачення в договорах купівлі – продажу з переможцями аукціонів відповідальності за не придбання лісопродукції, а саме не повернення гарантійного внеску, Підприємство втратило можливість отримання додаткових доходів в **сумі 124,37 тис. гривень**;

- внаслідок поставки лісопродукції, без дотримання умов договорів, а саме без 100 % попередньої оплати, утворилася прострочена дебіторська заборгованість, що в подальшому призведе до недоотримання доходу ДП «Семенівський лісгосп» на загальну суму **114,6 тис. гривень**;

- за умови розміщення 4,0 млн грн. на депозитному рахунку в банківській установі протягом 2016-2017 років при 6 % річних дало б можливість отримати Підприємству додаткових доходів близько **480,00 тис. гривень**.

По-друге, недоліки щодо формування та здійснення витрат призвели до їх необґрунтованого збільшення, а саме:

- сплата, не передбачених фінансовими планами протягом періоду, що досліджується штрафних санкцій (штрафи та пені) в сумі **3,2 тис. грн**, призвела до непродуктивних витрат;

- завищення витрат Підприємства в 2017 році на витрати майбутніх періодів 2018 року в сумі **17,51 тис. гривень**.

По-третє, недостатня організація внутрішнього контролю не дозволяла своєчасно та в повній мірі виявляти всі порушення та недоліки в діяльності Підприємства:

- частина посадових інструкцій не відповідає вимогам, передбаченими п. 6 Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 1, розділ 1), затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336, а саме: відсутній розділ відповідальності працівників, що містить показники особистої відповідальності працівника за виконання робіт у процесі професійної діяльності за певною посадою;

- відсутність на Підприємстві положення про структурні підрозділи Підприємства, чим недотримано ч. 2 ст. 64 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV;

За результатами вивчення системи внутрішнього контролю аудиторською групою визначено, що система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недосконалою для попередження суттєвих порушень і недоліків у його діяльності. За результатами проведеного аудиту системі внутрішнього контролю Підприємства надано умовно позитивну оцінку.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Зважаючи на вищевикладене, аудиторська група рекомендує виконання наступних пропозицій:

На рівні органу управління: - Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства

1. Звернутись до Державного агентства лісових ресурсів України з пропозицією ініціювати розроблення, відповідно до діючого законодавства України нового порядку, що регулює продаж необробленої деревини, з обмеженнями неконтрольованого підвищення учасниками торгів ціни на лісопродукцію та з обов'язковим передбаченням відповідальності в разі не придбання переможцями торгів лісопродукції.

На рівні Підприємства:

1. Визначити відповідальну особу за здійснення контролю за повнотою перерахування Підприємству біржами гарантійних внесків, сплачених переможцями аукціонів із продажу ресурсів необробленої деревини за участь у біржових торгах.

2. Розмістити частину вільних обігових коштів на депозитному рахунку.

3. Відкоригувати завищення витрат на витрати майбутніх періодів.

4. З метою отримання Підприємством додаткових доходів провести роботу щодо видачі лісових квитків на заготівлю другорядних матеріалів та здійснення побічних користувань згідно затверджених лімітів.

5. Привести посадові інструкції у відповідність до вимог Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 1, розділ 1), затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336, в частині відображення обов'язкових розділів.

6. Розробити на Підприємстві положення про структурні підрозділи Підприємства.

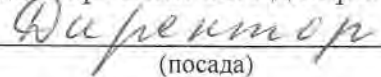
IV. ДОДАТКИ

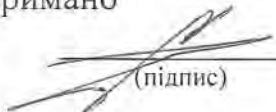
1. Перелік джерел інформації.
2. Додатки.
3. Протокол розбіжностей.

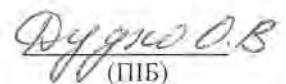
Заступник начальника відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Чернігівській області – керівник групи аудиторів

 В.ОСТАПЕНКО

Аудиторський звіт для розгляду отримано

(посада)

(підпис)

(ПІБ)

Один примірник аудиторського звіту отримано
«08» листопада 2018 року

Директор ДП «Семенівське лісове господарство»

О.ДУДКО

Перелік джерел інформації.

1. Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361.
2. Статут, затверджений наказом Державного комітету лісового господарства України від 15.08.2007 № 453 та Статут, затверджений наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 01.08.2016 №299.
3. Організаційно-виробнича структура Підприємства за 2015-2018 роки.
4. Фінансові плани Підприємства на 2015-2018 роки.
5. Звіти про виконання фінансових планів за 2015-2018 роки.
6. Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2015-2017 роки I півріччя 2018 року.
7. Звіти про фінансові результати (Форма №2) за 2015-2017 роки та I півріччя 2018 року.
8. Фінансовий звіт «Звіт про фінансові результати» за 2015 – 2017 роки.
9. Фінансовий звіт «Про рух грошових коштів» за 2015 – 2017 роки.
10. Фінансовий звіт «Про власний капітал» за 2015 – 2017 роки.
11. Примітки до річної фінансової звітності за 2015 – 2017 роки.
12. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена наказом Міністерства фінансів від 14.02.2006 №170.
13. Наказ Державного комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42 «Щодо вдосконалення механізмів продажу необробленої деревини».
14. Положення про Державний комітет лісового господарства України, затвердженого Указом Президента України від 14.08.2000 року № 969.
15. Концепція реформування та розвитку лісового господарства (далі Концепція), схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2006 року N 208-р.
16. Указ Президента № 458/2011 від 13.04.2011 року «Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів України».
17. Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 09.12.2010 року № 1085/2010.
18. Закону України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 № 1957-ХІІ.
19. Закон України «Про управління об'єктами державної власності», від 21.09.2006 № 185-V.
20. Положенням про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482.
21. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України від 26.09.2017 № 430
22. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Доходи», затвердженого наказом Міністерства Фінансів України від 29.11.1999 №290.
23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291.
24. Офіційний веб-сайт Міністерство юстиції України <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>.

25. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-ІУ зі змінами.
26. Цивільного кодексу України від 16.01.2003 №435-ІУ зі змінами.
27. Контракт з керівником ДП «Семенівське лісове господарство» від 31.10.2014.
28. Інформацією Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства (лист від 14.08.2018 № 02/1443).
29. Порядком видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761
30. Розпорядження Чернігівської обласної державної адміністрації «про встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань» на 2015, 2016, 2017, 2018 роки від 21.10.2014 № 612, від 09.11.2015 № 625, від 07.12. 2016 №744, від 26.12.2017 № 698.
31. Розпорядженням Чернігівської обласної державної адміністрації від 23.03.2009 № 75.
32. Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 1, розділ 1), затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336.
33. Колективний договір на 2015-2019 роки та зареєстрований Управлінням праці та соціального захисту населення Семенівської районної державної адміністрації 02.04.2015 за №127.
34. Наказ Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику Підприємства та погоджено Чернігівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства 12.01.2015.
35. Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185.

ПРОТОКОЛ

розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства «Семенівське лісове господарство»

(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2015 по 31.08.2018

Остапенко Валентина Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та Дудко Олександра Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності

Державного підприємства «Семенівське лісове господарство»

за період з 01.01.2015 по 31.08.2018

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

Заступник начальника відділу контролю в
аграрній галузі, екології та
природокористування
(державний аудитор)

(підпис)

В.С.Остапенко
(ініціали, прізвище)

Директор Державного підприємства
«Семенівське лісове господарство»
(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

О.В.Дудко
(ініціали, прізвище)

« 8 » 11 20 18 року

« 8 » 11 20 18 року